

LIETUVOS RESPUBLIKOS UŽSIENIO REIKALŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, J. Tumo-Vaižganto g. 2, 01108 Vilnius, tel. (8 5) 236 2444, faksas (8 5) 236 2626

El. p. urm@urm.lt, <http://www.urm.lt>

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188613242

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMŲ PROJEKTŲ

Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos ambasados Šveicarijos Konfederacijoje įsteigimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas Nr. 1) ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos konsulato Ženevoje (Šveicarijos Konfederacija) likvidavimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas Nr. 2) (toliau kartu – Nutarimų projektai). Nutarimų projektų tikslas – nuo 2023 m. rugsėjo 1 d. įsteigti Lietuvos Respublikos ambasadą Šveicarijos Konfederacijoje, Berne (toliau – Ambasada Šveicarijoje), ir nuo 2023 m. spalio 31 d. likviduoti Lietuvos Respublikos konsulatą Ženevoje (Šveicarijos Konfederacija) (toliau – Konsulatas Ženevoje).

Sprendžiama problema.

Šiuo metu Šveicarijos Konfederacijai yra akredituota Lietuvos Respublikos ambasada Čekijos Respublikoje. Atsižvelgiant į Šveicarijos Konfederacijos ekonominę ir finansinę išsivystymą bei labai gerus dvišalius santykius su Lietuva, siekiant geriau išnaudoti Lietuvos ir Šveicarijos bendradarbiavimo galimybes, būtina imtis papildomų diplomatinių priemonių ir įsteigus Lietuvos Respublikos Ambasadą Šveicarijoje aktyvinti Lietuvos ir Šveicarijos dvišalio bendradarbiavimo plėtrą, daugiausia dėmesio skirti bendradarbiavimui Lietuvai prioritetinėse aukštųjų technologijų, gyvybės mokslų, lazerių, biotechnologijų, atsinaujinančiosios energijos ir finansų srityse. 2022 m. rugpjūčio 17 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės komisija – Ekonominės diplomatijos taryba įvardijo Šveicariją kaip tikslinę Lietuvos eksporto ir bendradarbiavimo inovacijų srityje bei prioritetinę tiesioginių užsienio investicijų į Lietuvą pritraukimo rinką.

Šiuo metu konsulinės paslaugas teikia Konsulatas Ženevoje. Yra poreikis didinti konsulinių paslaugų kokybę ir jų prieinamumą Šveicarijoje gyvenantiems Lietuvos Respublikos piliečiams, kurių, 2022 m. rugpjūčio 25 d. Šveicarijos federalinio statistikos biuro duomenimis, šalyje gyveno 3 271, kasmet šis skaičius didėja 200–300. Be to, būtina užtikrinti geresnį konsulinių paslaugų prieinamumą gretimuose Prancūzijos ir Italijos regionuose gyvenantiems Lietuvos piliečiams.

Siūlomos priemonės.

Nutarimo projektu Nr. 1 siūloma nuo 2023 m. rugsėjo 1 d. įsteigti Ambasadą Šveicarijoje. Atsižvelgiant į tai, kad Ambasada Šveicarijoje atliks ir konsulinės funkcijas bei teiks konsulinę pagalbą Lietuvos Respublikos piliečiams, į Šveicarijos Konfederacijos dydį, taip pat siekiant racionaliai naudoti žmogiškuosius ir finansinius išteklius, Nutarimo projektu Nr. 2 siūloma likviduoti Konsulatą Ženevoje nuo 2023 m. spalio 31 d., t. y. po dviejų mėnesių nuo Ambasados Šveicarijoje įsteigimo, kad būtų užtikrintas sklandus Konsulato Ženevoje reikalų perdavimas Ambasadai Šveicarijoje.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos diplomatinės tarnybos įstatymo 11 straipsnio 1 dalimi ir Lietuvos Respublikos konsulinio statuto 4 straipsnio 1 dalimi, klausimas dėl Ambasados Šveicarijoje įsteigimo ir Konsulato Ženevoje uždarymo 2023 m. kovo 29 d. buvo svarstytas Lietuvos Respublikos Seimo Užsienio reikalų komitete. Komitetas pritarė Ambasados Šveicarijoje įsteigimui ir Konsulato Ženevoje likvidavimui.

Ambasados Šveicarijoje veiklos prioritetai būtų politinis bendradarbiavimas, ekonominė diplomatija, konsulinių paslaugų ir konsulinės pagalbos Lietuvos Respublikos piliečiams teikimas, ryšių su Lietuvos diaspora palaikymas.

Šveicarijos Konfederacija – seniausia demokratinė respublika Europoje, neutrali ir autoritetą pasaulyje turinti viena iš turtingiausių šalių, daugelio tarptautinių, nevyriausybinų, finansinių organizacijų ir korporacijų pagrindinių būstinių vieta. Šalis yra užmezgusi diplomatinius santykius su beveik visomis valstybėmis, istoriškai yra ne kartą veikusi kaip tarpininkė kitoms šalims sprendžiant konfliktus. Nors Šveicarija nepriklauso Europos Sąjungai, ji yra Šengeno erdvės ir Europos ekonominės erdvės narė. 2023–2024 m. Šveicarija yra nenuolatinė Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos narė. Šiuo metu Berne yra 89 valstybių ambasados (nė viena Baltijos valstybė ambasadų neturi), 1 konsulas ir 2 kitos atstovybės (angl. *representative office*).

Šveicarijos Konfederacija pripažino Lietuvos Respubliką 1921 m. rugpjūčio 9 d., diplomatiniai santykiai atkurti 1991 m. rugsėjo 5 d. Ambasada Šveicarijoje, Berne, veikė nuo 2007 m. birželio 1 d. iki 2018 m. rugpjūčio 6 d. (buvo uždaryta taupant lėšas). Nuo 2018 m. rugpjūčio 7 d. buvo įsteigtas ir darbą pradėjo Konsulas Ženevoje.

Įsteigus Ambasadą Šveicarijoje, Užsienio reikalų ministerija rekomenduos į dvišalę darbotvarkę įtraukti klausimą dėl Šveicarijos Konfederacijos ambasados atidarymo Vilniuje. Šiuo metu Lietuvai akredituota Šveicarijos Konfederacijos ambasada yra Rygoje.

Lietuvos ir Šveicarijos dvišaliai santykiai yra labai geri, bendradarbiaujama politikos, ekonomikos, mokslo ir kultūros srityse. Reguliariai vyksta aukšto lygmens susitikimai, iki COVID-19 pandemijos kasmet vyko abiejų šalių užsienio reikalų ministerijų politinės konsultacijos. Ambasados Šveicarijoje veikla leistų dar aktyviau visomis kryptimis plėtoti dvišalį bendradarbiavimą, įskaitant ir ekonominį.

Šveicarijos ekonomika – viena konkurencingiausių pasaulyje, pagrįsta aukštosiomis technologijomis ir didelės pridėtinės vertės kūrimu, laikoma efektyvaus valdymo ir rinkos lankstumo deriniu, pritraukia daugiausia aukštos kvalifikacijos darbuotojų. Šalis garsėja kaip vienas svarbiausių pasaulio finansinių centrų. Didžiąją dalį nacionalinių pajamų sudaro įplaukos iš užsienio investicijų ir turizmo. Europos Sąjunga – didžiausia Šveicarijos prekybos partnerė (po jos – JAV, Kinija).

Dvišaliai ekonominiai santykiai puikūs. Lietuva – didžiausias prekybos apimtis su Šveicarija turinti Baltijos valstybė. 2022 m. Lietuva Šveicariją įvardijo kaip prioritetinę eksporto ir bendradarbiavimo inovacijų bei tiesioginių užsienio investicijų pritraukimo rinką. 2022 m. dvišalės prekybos apyvarta siekė 409 mln. eurų (+ 50 proc., palyginti su 2021 m.). Šveicarija yra 29-oji pagal apimtį Lietuvos prekybos partnerė. Teigiami 2022 m. dvišalės prekybos skaičiai – augimas abiem kryptimis. Lietuvos eksportas į Šveicariją siekė 306 mln. eurų (+ 57 proc.) (27 vieta). Lietuviškos kilmės prekių ir paslaugų eksportui teko 248 mln. eurų (+ 49 proc.). Importas iš Šveicarijos sudarė 102 mln. eurų (+ 34 proc.). Prekybos balansas su Šveicarija 2022 m. buvo teigiamas (204 mln. eurų).

Šveicarija – svarbi investuotoja Lietuvoje. Siekiame, kad Šveicarijos kompanijos toliau plėtotų savo verslą mūsų šalyje. Matomas didelis potencialas inovatyviųjų, didelės pridėtinės vertės sektorių srityse: inžinerija, automobilių pramonė, IT, *fintech*, lazeriai, robotika, ypač gyvybės

mokslai. 2022 m. kovo 31 d. Šveicarijos investicijos Lietuvoje siekė 596 mln. eurų (14 vieta pagal tiesioginių užsienio investicijų dydį). Lietuvos investicijos Šveicarijoje sudarė 7,5 mln. eurų (28 vieta pagal Lietuvos investicijų užsienyje dydį).

Perspektyviais Lietuvos verslo interesų, ekonominio bendradarbiavimo interesais laikytinos aukštųjų technologijų, gyvybės mokslų, lazerių, biotechnologijų, atsinaujinančiosios energijos, finansų sritys. Nuo 2005 m. veikia Šveicarijos ir Baltijos šalių, nuo 2008 m. – Šveicarijos ir Lietuvos prekybos rūmai. Oro linijų bendrovė „Swiss Air“ iš Vilniaus vykdo tiesioginius skrydžius į Ciurichą.

2007–2012 m. Šveicarija Lietuvai skyrė 71 mln. Šveicarijos frankų (apie 66 mln. eurų) finansinę paramą (pirmasis įnašas). Lėšos panaudotos ligoninių infrastruktūrai, aplinkosaugai ir energiniam efektyvumui, sveikatos priežiūrai, NVO, bendruomeninių organizacijų iniciatyvoms, fundamentaliesiems moksliniams tyrimams. Antruoju įnašu Šveicarija planuoja Lietuvai skirti 45,2 mln. CHF (apie 45,2 mln. eurų) sveikatos apsaugai, profesiniam mokymui ir piliečių įsitraukimui.

Ambasadai Šveicarijoje tektų svarbus vaidmuo stiprinant ryšius su Šveicarijos Konfederacijoje gyvenančiais Lietuvos Respublikos piliečiais ir lietuvių kilmės asmenimis, Lietuvos diasporos organizacijomis, padedant puoselėti tautinę tapatybę, skatinant įsitraukimą į Lietuvos gyvenimą ir gerovės Lietuvoje kūrimą bei grįžimą į Lietuvą. 2022 m. Šveicarijoje veikė Šveicarijos lietuvių bendruomenė, Šveicarijos lietuvių profesionalų klubas, Šveicarijos ir Lietuvos kultūros forumas, 4 lituanistinio ugdymo įstaigos.

Kaip minėta, konsulinę paslaugų poreikis Šveicarijoje labai didelis. 2022 m. rugpjūčio 25 d. Šveicarijos federalinio statistikos biuro duomenimis, šalyje oficialiai gyveno 3 271 lietuvis. Lietuvos Respublikos piliečių Šveicarijoje skaičius padidėja po 200–300 kasmet. 2007–2018 m. Berne veikusi Ambasada aptarnaudavo ne tik Šveicarijoje gyvenančius, bet ir iš pietinių Vokietijos federalinių žemių, Prancūzijos, Italijos atvykusius Lietuvos Respublikos piliečius. Pagrindinės Ambasadose Šveicarijoje teikiamos konsulinės paslaugos buvo kelionės dokumentų išdavimas (apie 200 per metus), civilinės metrikacijos dokumentų tvarkymas (apie 80 per metus) ir notariniai veiksmai (40 per metus). Paskutiniaisiais veiklos metais Ambasada Šveicarijoje surinkdavo daugiau nei 17 000 eurų konsulinio mokesčio. Šiuo metu Konsulatas Ženevoje yra įgaliotas atlikti tik konsulines funkcijas Ženevos kantone, kas mėnesį surenka 4 000–5 000 eurų konsulinę mokesčių.

Nutarimų projektų įgyvendinimo kaštai.

Planuojama, kad Ambasadose Šveicarijoje dirbtų 6 Užsienio reikalų ministerijos darbuotojai: ambasadorius, 2 diplomatai, 1 valstybės tarnautojas ir 2 darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis.

2023 m. Ambasadose Šveicarijoje įsteigimui ir veiklai numatyti 1 745 tūkst. eurų iš Užsienio reikalų ministerijos strateginio veiklos plano „Didinti diplomatinio atstovavimo tinklo efektyvumą“ priemonei skirtų biudžeto asignavimų. Nuo 2024 m. Ambasadose Šveicarijoje finansavimas planuojamas iš Užsienio reikalų ministerijos strateginio veiklos plano „Organizuoti Lietuvos Respublikos diplomatinį atstovybių užsienyje veiklą“ priemonei skirtų biudžeto asignavimų.

Planuojama, kad likvidavus Konsulatą Ženevoje 2023 m. biudžete bus sutaupyta 45 tūkst. eurų. Šios sutaupytos lėšos bus nukreiptos Ambasadai Šveicarijoje išlaikyti ir veiklai finansuoti.

Nauda visuomenei.

Įsteigus Ambasadą Šveicarijoje, bus sudarytos sąlygos kuo geriau išnaudoti Lietuvos ir Šveicarijos bendradarbiavimo potencialą, aktyviau plėtoti dvišalį ekonominį bendradarbiavimą, ypač Lietuvai prioritetinėse aukštųjų technologijų, gyvybės mokslų, lazerių, biotechnologijų, atsinaujinančiosios energijos ir finansų srityse. Bus užtikrinta konsulinę paslaugų kokybė ir jų

geresnis prieinamumas Šveicarijoje bei gretimuose Prancūzijos ir Italijos regionuose gyvenantiems Lietuvos Respublikos piliečiams.

Nutarimų projektų įgyvendinimo mechanizmas.

Priėmus Nutarimų projektus, juos įgyvendins Užsienio reikalų ministerija. Reikės pakeisti Socialinių ir kitų garantijų, susijusių su darbu Lietuvos Respublikos diplomatinėse atstovybėse, konsulinėse įstaigose ir specialiosiose misijose, dydžių aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. gruodžio 27 d. nutarimu Nr. 1393 „Dėl Lietuvos Respublikos diplomatinės tarnybos įstatymo įgyvendinimo“, ir nustatyti Bernui taikomą gyvenimo lygio vietos koeficientą bei gyvenamųjų patalpų nuomos lygio vietos koeficientą. Atitinkamą Vyriausybės nutarimo projektą Užsienio reikalų ministerija pateiks suinteresuotoms institucijoms artimiausiu metu.

Nutarimo projektu Nr. 1 įgyvendinamos Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, 134 punkto ir 135.3 papunkčio nuostatos.

Nutarimų projektai neperkelia ir neįgyvendina Europos Sąjungos teisės aktų, apie juos nereikia pranešti Europos Komisijai.

Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo pažyma nerengiama, vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 36 punktu, numatančiu galimybę teisės akto projekto poveikio vertinimo rezultatų išvadas pateikti pačiame teisės akto projekto teikime. Priėmus Nutarimų projektus, neigiamų pasekmių nenumatoma.

Nutarimų projektuose nėra apibrėžiamos sąvokos ir jas įvardijantys terminai, kurie turėtų būti įvertinti Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka. Nutarimų projektai atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija, Finansų ministerija ir Teisingumo ministerija Nutarimų projektams pritarė be pastabų.

Nutarimų projektai skelbiami Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS).

Nutarimų projektus parengė Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos Europos dvišalio ir regioninio bendradarbiavimo grupės vadovas Edvilas Raudonikis (tel. 8 706 5 2540, el. p. edvilas.raudonikis@urm.lt) ir Europos dvišalio ir regioninio bendradarbiavimo grupės patarėjas Saulius Kalvelis (tel. 8 706 5 2410, el. p. saulius.kalvelis@urm.lt).

Prašome Nutarimų projektus įtraukti į artimiausio Vyriausybės posėdžio darbotvarkę.

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos ambasados Šveicarijos Konfederacijoje įsteigimo“ projektas, 1 lapas.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos konsulato Ženevoje (Šveicarijos Konfederacija) likvidavimo“ projektas, 1 lapas.

3. Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos, Finansų ministerijos ir Teisingumo ministerijos išvados, 3 lapai.

Saulius Kalvelis, tel. (8 706) 5 2410, el. p. saulius.kalvelis@urm.lt